

Hospital i Montesa): Arxiu Històric Nacional (A.H.N.) i l'Arxiu del Regne de València (A.R.V.). D'allí procedeixen els documents, puix, com tothom sap, l'arxiu municipal de Les Coves es pergué tot sencer durant la guerra civil de 1936-39. Crec que la llista que segueix a continuació es prou explícita de com s'ha nomenat sempre el poble. Vegem:

- Any 1320. "Relació de bens de Les Coves d'Avinromà..." (A.H.N. Mns. 871-C, pàg.30).

- Any 1320. "Carta com los del loch de Les Coves renunciaren al fur d-Aragó..." (A.H.N. 542-C, fol. CVIII v.- CIX r.)

- Any 1322. "Carta del establiment del molí de oli del lloch de Les Coves..." (A.R.V. Clero. Leg. 884, Caj 2326).

- Any 1329. "Carta per la qual frare Pere de Thous, mestre de Muntesa transporta e cconcambia los molins de Les Coves..." (A.R.V. Clero. Leg. 884. Caja 2.326).

- Any 1378. "Al feel tinent loch de batle en lo loch nostre de Les Coves de Vinromà..." (A.H.N. Lib. 823-C, Fol. 3r. - 3 v.)

- Any 1412. "Autorització per no recollir gent d'armes e de generalitats dins el terme de Les Coves de Vinromà ..." (A.R.V. Clero, Leg. 872, Caja 2293).

- Any 1417. "Demanda del fornatge dins terme general de Vilanova contra los justícia, jurats e síndichs de Les Coves de Vinromà..." (A.R.V. Clero 872, Caj. 2293)

- Any 1424. "Les Coves de Vinromà e Vilanova sobre no pagar pensions censals" (A.R.V. Clero leg. 872. Caja 2293).

- Segle XVI. "Contes de les despeses de la universitat de Albocacer per culpa dels agermanats. Les Coves de Vinromà, Salzadella, Rosell i la Jana..." (A.R.V. Clero, leg. 880, caja 2314).

- Anys 1.547-1645. "Procés de la tinenca de Les Coves ..." (A.R.V. Clero. Leg. 908, Caja 2392.)

- Any 1616. "Procés de Llazer Vaquer de Les Coves de Vinromà contra Pere Vaquer..." (A.R.V. Clero. Leg. 901, Caja 2371).

- Any 1548. "Procés del noble don Hierony Pardo de la Casta, comanador mayor de Montesa, contra la universitat de Les Coves de Vinromà..." (A.R.V. Clero, leg. 939, caja 2483).

- Any 1622. "Licència a la vila de Les Coves de Vinroma a carregar 600 lliures..." (A.R.V. Clero. leg. 901, caja 2371.)

- Any 1625. "Decret del síndich de Les Coves de Vinromà..." (A.R.V. Leg. 901, Caja 2371).

(En aquest lligall hi han més de noranta cïtes del topònim Les Coves, a més de les ja esmentades).

- 1779. "Pensions de curats de varis municipis, Onda, Silla, Canet, Vilanova, Les Coves, etc..." (A.R.V., Leg. 896, Caja 2360).

Fins ací només una menuda mostra del topònim tal i com ha estat emprat durant segles. Serà a partir del S. XVIII, amb el Decret de Nova Planta, i la subsegüent implantació de la llengua i les lleis castellanes, per la força de la victòria militar, al Regne de València, quan la documentació comença a estar escrita en la mateixa llengua. És a dir, que canvia la nomenclatura oficial (aleshores, ja hi estem en "Las Cuevas"), tot i que, com és lògic, la gent seguí, i encara ho continua fent, parlant el valencià i emprant la toponímia com cal.

Però, amb tot, el que sobreviu amb nosaltres és la forma amb la qual s'ha designat sempre al poble, transmesa de generació en generació, sense daltibaixos: LES COVES DE VINROMÀ, amb la mateixa grafia i amb la mateixa pronunciació de sempre.

Avui, quan tant es parla de recuperació lingüística, de normalització toponímica, etc., pel que fa al nom del nostre poble tan sols cal elevar a categoria oficial el que, de fet, mai ha sofert cap canvi substancial: el nom correcte i viu d'un topònim, possiblement ja mil. tenari.

E. DIAZ MANTECA

**LES COVES
DE VINROMÀ**

• Aquest petit informe va estar presentat a requeriment de l'ajuntament de Les Coves, a efecte d'acompanyar-lo a l'expedient incoat per canviar-li el nom al poble, seguint les normes de la Generalitat Valenciana . Juny de 1988.